No. 1053 Zaterdag 27 Februari 1904. 21ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 26 Februari.

Eigen Hulp.

Een coöperatieve vereeniging in 't groot. Een vereeniging, welke de geheele kolonie Curaçao omvat. Het bedrijfkapitaal wordt door allen bijeengebracht, de voordeelen ook door allen genoten.

Een ieder is chef, bestuurs- en werkend lid, verkooper, kooper en verbruiker.

Eigen Hulp is een vereeniging speciaal voor Curaçao, omdat zij zonder steun van anderen bloeien kan en vrucht dragen.

Zij brengt zonder moeite veel geld op, terwijl alle verlies is buitengesloten. Geen lastig reglement, geen wantrouwend toezicht, geen enkele verbindende bepaling.

Wat Eigen Hulp dan eigenlijk is? Wel, Eigen Hulp is eigen hulp. Leg dat nu eens uit. Het is duidelijk uit zich zelven en behoeft geen verklaring, evenals 2 × 2 is vier. Dit ziet toch een ieder in.

Welnu, als elk zich zelven helpt, dan bestaat en bloeit de vereeniging Eigen hulp.

Maar wat wij dan toch bedoelen? Is dit zoo duister? — Curaçao moet Curaçao helpen, zich zelf voortschoppen, of wat minder geweldig, zich zelf steunen en kracht geven om op te leven, harder te kunnen werken en sterker te worden.

In zeer veel gevallen steunen wij het buitenland, gaan onze krachten voor ons zelven verloren om die aan anderen te schenken.

Hebben wij dan zoo'n overvloed, om daarmede kwistig rond te springen en anderen de voordeelen te laten genieten, die wij zelven zoo goed gebruiken konden!

Laat het ons met ronde, korte woorden mogen zeggen.

Veel, wat zeer goed op Curaçao te verkrijgen is, bestelt men in den vreemde.

Het is niet altijd de schuld van den kooper, dikwerf weet hij niet eens, dat, wat hij uit Amsterdam, New-York of van elders betrok, even degelijk en goedkoop op onze eilanden te krijgen is.

Gebrek aan reclame is hiervan de oorzaak. Zie maar eens in de verschillende couranten, wat er zoo al geädverteerd wordt; en dan nog hoe.

Het is erg povertjes. Weinig, vaag en algemeen.

De menschen weten het toch wel, zegt men.— Dat denkt Ge. Natuurlijk, degenen die bij U koopen, hebben het gewenschte artikel zien liggen, of van U vernomen dat het voorradig was. Maar, hoelang heeft het geduurd voor zij het wisten? Verlangt gij dan niet, dat de koopers wat spoediger op komen dagen, begeert gij geen vermeerdering van koopgraag publiek?

Adverteert dan, maakt reclame, en er zal veel meer op Curaçao gekocht worden, wat nu in het buitenland wordt besteld.

Zoodra ge nieuwen voorraad opdoet, nieuwe, nog onbekende artikelen hebt ontvangen, moet gij adverteeren. Dan komt er meer leven in den handel en beperkt deze zich niet tot een bepaalde klasse van gebruiksartikelen die jaar in jaar uit besteld en verkocht worden. De kooplieden zelf zullen daardoor meer er op uit zijn, wat nieuws te leveren, elkander voor te zijn en door verschillende reclames hun waar eerder aan den man te brengen.

Uitstalkasten zijn hier zeer weinig; biedt uw waren te koop aan in de couranten.

Gebrek aan reclame is echter niet de voornaamste oorzaak, dat er zoo weinig op Curaçao gekocht wordt door Curaçao.

Men meent, dat wat van buiten komt, beter er goedkooper is.

Slechts twee veronderstellingen zijn hier mogelijk.

Vooreerst, dat men iets koopen wil, wat ingevoerd *moet* worden, omdat hetgeen verlangd wordt geen product is van ons eiland.

Ten tweede, dat hetgeen men begeert, iets is wat *kan* ingevoerd, maar niet *moet* worden geïmporteerd uit noodzakelijkheid, omdat het *ook* een product is van onzen landbouw, ambacht of industrie en uitstekend hier verkrijgbaar.

In het eerste geval, is het nalatigheid van den handel, als een zeer gewild artikel hier nooit wordt gevraagd en derhalve nimmer voorradig is. Bestel een goed soort en niet een mindere qualiteit of duurder dan elders en dan, neem weer uw toevlucht tot het eenige middel: adverteer!

Reclame, en adverteeren is weer het juiste middel om deze nalatigheid te verhelpen.

Dit kan en moet ingevoerd worden. Het voordeel voor den handel en het publiek zal wederkeerig wezen.

In het tweede geval, en dit is het voornaamste, begrijpen wij maar niet, waarom zoo herhaaldelijk in het buitenland besteld wordt, wat hier reeds te koop is.

Echte curaçaosche hoeden worden in het buitenland gezocht, soms met een kleine handigheid vervormd, maar ook dikwijls zoo als ze afgeleverd worden, druk verkocht.

Wie beproeft hier eens een beter model aan de hoeden te geven, wie koopt hier die hoeden van Curaçao, waarvan er sommige reeds zeer netjes, uitzien en best gedragen kunnen worden? Die industrie zou niet zoo kwijnen als Curaçao meer algemeen hoeden kocht van Curaçao.

Echte curaçaosche pantoffels, alpargata's, veel meer berekend voor de tropen, goedkooper en sterker dan menig geïmporteerd schoeisel zijn uitstekend geschikt voor schoolschoenen. Maar men laat de kinderen liever loopen met fijne schoentjes, die duur gekocht, spoedig lorren worden en gang en voeten bederven, dan dat men ze schoeit op curaçaosche leest.

Nemen wij nog een ander voorbeeld.

Onze kunstproducten worden in den vreemde geroemd. Op de tentoonstellingen van Amsterdam, Brussel en Chicago werd onze kunst-industrie bekroond.

Waarom moeten wij dan de versieringen voor onze salons in Amerika of Frankrijk zoeken. Zijn de schelpenbouquetten geen ware pronkstukken ook voor ons?

De voorname dames uit Parijs bestellen op Madera haar kantwerken. *Hetzelfd werk* wordt ook hier vervaardigd. Maar wanneer hoort men, dat bij een doopplechtigheid, bij een eerste H. Communie, of bij het voltrekken eens huwelijks van onze eerste families iets speciaals curaçaosch wordt gezocht, dat zooveel naam heeft in den vreemde?

De curaçaosche schilderschool heeft nog niet zooveel naam als de vlaamsche en hollandsche! En toch, worden hier schilderstukjes gemaakt vrij wat mooier en sierlijker en van hooger waarde, dan die gewone gravures of oleografiën, waarvoor misschien nog grof geld betaald wordt. Waarom is er zoo weinig navraag naar echte schilderijen, zeer goedkoop hier te verkrijgen?

Wij zouden nog verder kunnen gaan en nog voorbeelden aanhalen van

Feuilleton.

LOSSE GREPEN

— UIT —

CURAÇAO'S VERLEDEN.

V.

De Invallen der Engelschen op Curaçao.

(1803 — 1807). 7)

Om ons verhaal niet telkens te onderbreken, bleef tot nu toe onbesproken, welke maatregelen het Gouvernement in den loop van dit jaar nam, om het eiland in staat van verdediging te brengen.

Behalve het vermelde in onze Inleiding, vond ik over dit jaar weinig meer vermeld omtrent gebrek aan levensmiddelen. In den Raad van 15 Sept. deelden de Comm.^ssen DE VEER en BERCH mede, dat zij nog 1000 ponden brood hadden aangekocht voor rekening van den lande: wel een bewijs, dat er nog geen overvloed en het *gevaar* voor gebrek nog geenszins geweken was. Tot werkelijk gebrek schijnt het in dit jaar niet gekomen te zijn; wèl bleven de prijzen hoog. De schepen, die voortdurend door de fransche kapers buitgemaakt en hier binnen gebracht werden, vulden vermoedelijk steeds den geringen voorraad voedingsmiddelen aan.

Doch het was onvoorzichtig op dergelijke buitenkansen te blijven rekenen. Er moest op meer afdoende wijze in voorzien worden vóór de vijand de haven kwam blokkeeren.

Als bijlage van de Notulen van 16 Nov. 1803 vond ik een uitgewerkt plan om het eiland van proviand te voorzien. Naar het handschrift te oordeelen schijnt het door Commissaris DE VEER ontworpen te zijn. Doch in de zittingen van den Raad is het niet besproken:

Mijn gevoelen (A. de Veer??) tot victuailleeren van het Eiland zoude zijn:

Al het meel, dat aangebracht mogt worden, diende door het land te worden opgekocht en na [dat] de particulieren hun meel kwijt waaren geraakt (of van hun verkogt was) weder voor dezelfde preijs verkogt met de impositie van de 3 ℔ per vat voor de Fiscaal en 1 ℔ voor den pakhuismeester voor zijn moeite.

Het is na te gaan, dat wanneer het land van een behoorlijke overvloed van meel voorzien was, de preijs van het zelve altoos zoude verminderen; dus 's maandelijks een overslag diende gemaakt te worden, wat het meel het eene, door het andere geslagen, op primo kwam te staan, om het zelven voor die prijs te kunnen verkoopen.— Een algemeen verbod aan de particulieren tot den inkoop van meel moest afgekondigd worden. Het oudste meel moest naar het gezonde vernuft het eerst verkogt. Geen meel word van het land affgeweezen en tot aanmoediging hetzelve alhier te brengen, [beloofd] een behoorlijke prijs (liever een $ te veel als te min] daarvoor te betaalen; volstrekte uitvoer van alle levensmiddelen verboden.

Vleesch, boter, spek, kaas aanbesteden voor een vast gestelden prijs; zooals mede alle levensmiddelen, die dagelijks zoo voor het garnizoen, als scheepen verkocht worden.

Indien 's lands kassen onverhoopt geld mogte te kort komen, om de benoodigde provisiën in te koopen, konde men een belasting leggen, voor het montant van de zomma, daartoe vereischt en daartoe de maatregelen naar elk zijn vermogen genomen worden — alzoo zulks tot algemeen beste geschied."

Ook de zorg voor het herstel der forten ontsnapte niet aan de aandacht van het Bestuur.

De tijdsomstandigheden, het gebrek aan geld, en de overhaasting verontschuldigen de primitieve wijze, waarop die maatregelen genomen werden. Den 25 Juni verscheen er een publicatie, waarbij alle metselaars en timmerlieden zoowel blanken (op een boete van 200 pesos), als „lieden van de couleur" en slaven (op lijfstraffen) bevolen werden om mede te helpen aan het herstel der fortificaties. Tegen den volgenden Maandagmorgen ten 6 uur werden allen opgeroepen met hun gereedschappen te verschijven ten Gouvernementshuize om daar nader over den aard der werkzaamheden en het dagloon te worden ingelicht (1).

Nog meer doortastend was de volgende curieuse en typische oproeping van 2 dagen later (2):

„Nademaal wij noodig hebben handlangers, om gebruikt te worden tot herstel der fortificatiën van dit Eijland, zoo is 't, dat wij goedgevonden hebben, alle de in- en opgezetene van dit Eijland op 't ernstigste te ordonneeren en gelasten, ijder een slaaf, voorzien met een tobbe, bakje of schildpadschil op morgen te ses uuren te zenden voor de Hoofdfortresse deezes Eijlands, ten eijnde zij aldaar de noodige orders kunnen ontvangen, sullende die geene welke in gebreken blijven een slaaf te zenden, voor desselfs reekening een gehuurt worden teegen vier realen daags."

Een dergelijke oproeping ging eveneens naar de planters [op een boete van 50 pes., ten profijte van de gereformeerde Diaconiearmen), om mede te werken tot herstel der versterkingen in het Middeldistrict. De zorg en nader toezicht hierover was opgedragen aan den Commandant van dit district MORDECHAY ALVAREZ CORREA. (3)

Om bij het naderen van den vij-

(1) *Public.* 1803 No. 28.
(2) *Public.* 1803 No. 29.
(3) *Public.* 1803, No. 39.

onze ambachtslieden, voornamelijk schrijnwerkers en zilversmeden, ook in het buitenland bekroond.

Maar waartoe? Zoolang men zich zelven niet overwint, zoolang men niet beproeft ook eens iets bijzonders op Curaçao te koopen, zoolang zal men ook voort blijven leven in den waan, dat hier niets goeds te koop is en alles uit het buitenland beter.

Slechts een buitengewoon middel kennen wij, dat hier de levensgeesten op kan wekken.

Dat er in Mei a. s. zooveel mogelijk door onze kunstenaars en ambachtslieden worde tentoongesteld op de algemeene tentoonstelling. Als er dan een goed en volledig overzicht gegeven wordt van wat Curaçao vermag, als dan alles met kunst en smaak wordt geordend en nog meer aantrekkelijk gemaakt, zullen de oogen wel open gaan. Wij bevelen deze afdeelingen geheel in het bijzonder aan de goede zorgen van het Bestuur der Cur. Maatschappij en aan de regelingscommissie.

Indien allen medewerken om zooveel mogelijk alles op Curaçao te koopen, wat er zeer goed gekocht kan worden zal niet slechts de handel, maar ook de industrie weer opleven. Eerst dan zal het mogelijk worden, dat kleermakers, schoenmakers, schrijnwerkers, zilversmeden etc. een fatsoenlijk bestaan hebben op ons eiland. Dezen zullen zich meer beijveren hun vak beter te verstaan, te concurreeren met het buitenland.

Reeds wordt er veel goeds geleverd. De a. s. tentoonstelling zal dit ten duidelijkste bewijzen, ook voor de meest ongeloovigen en sterkste twijfelaars. We hebben al hier en daar achter de coulissen mogen zien. Dat onze kunstenaars en ambachtslieden al hun krachten inspannen om iets moois te toonen, iets, wat een degelijk onderzoek doorstaan kan, iets, wat uitmunt door degelijkheid, nette afwerking en billijken prijs.

De tentoonstelling is een uitstekende reclame, een vergelijkend examen, een wedstrijd, kortom een krachtig hulpmiddel tot ontwikkeling onzer industrie en ambachten. Dat niemand die iets leveren kan thans achterblijve. Dat Curaçao gekend worde, minstens door Curaçao zelve.

Leve Eigen Hulp!

ALOË.

Prof. WENT vroeg in zijn rapport:

„Het is de vraag, welke soort en welk ras van aloë het best te kweeken zoude zijn; men weet op het oogenblik niet eens van welke soort (in botanischen zin) de aloë op Aruba en de Curaçaosche eilanden in het algemeen afkomstig is."

De quaestie is thans opgelost.

In Haaxman's *Tijdschrift voor wetenschappelijke pharmacie* 1856, blz. 160, komt een artikel voor: *Bijdrage tot de geschiedenis der Curaçaosche Aloë.*

Baron van Raders zorgde er voor, dat aloëplanten uit den Amsterdamschen Hortus botanicus naar Curaçao werden gezonden. Deze planten nu, waren identisch met *Aloë vulgaris Lam.*

Ook de *Pharmacographia* geeft deze plant als de bron voor Curaçao- en Barbados- aloë op.

Deze opgave is oud, zal men zeggen en de aloë is verminderd misschien.

Toch niet. De heer L. VAN ITALLIE schreef in het laatste Decembernummer van De Indische Mercuur."

„Door vriendelijke toezending van den heer HENRIQUEZ," kwam ik in het bezit van aloëplanten en materiaal op glycerine, die ik ter determineering naar de Royal gardens te Kew gezonden heb.

Het antwoord, dat ik van daar ontving, luidde, dat de ter identificeering ontvangen plant *Aloë vera* Linn. was. De opgave van Haaxman: Aloë vulgaris Lam. (=A. vera Linn. A. barbadensis Mill.) behoeft dus niet verbeterd te worden."

Verschillende teekenen in den laatsten tijd wijzen er op, dat er veel kans bestaat om in de nederlandsche pharmacopea de curaçaosche aloë weer toe te laten. De planten zijn van een goede soort en bezitten zelfs uitstekende hoedanigheden.

„Een door den Gouverneur ingesteld onderzoek naar de aloëcultuur heeft aangetoond, dat de marktprijzen van dit artikel te laag zijn met betrekking tot de productiekosten. Het ligt evenwel in zijne bedoeling den landbouwkundige op te dragen na te gaan of een goedkoopere bereidingswijze van aloë niet mogelijk is."

Prof. Went verklaarde indertijd, dat de bereiding (op Barbados) niet afwijkt van de methode op Aruba gevolgd." „Maar zeer waarschijnlijk zal een chemisch onderzoek noodig zijn ter verbetering van de bereiding."

Dat men spoedig aanvange met dit onderzoek, opdat wij klaar zijn en zekerheid hebben omtrent de aloëbereiding, zoodra er navraag komt. Indien de eerste bestelling lang wacht op uitvoering, zal de tweede wel uitblijven. Dat men zich derhalve een weinig haaste, spoedig kunnen de bestellingen inkomen. Dat men de beste methode, eenmaal vastgesteld, ook, publiek make, opdat het volk weer een winstgevende culture bezitte „maar dan is het ook zeer gewenscht, dat het noodige toezicht op den uitvoer gehouden wordt, zoodat geen bedrog kan plaats hebben", zegt Prof. Went.

Wie zal daar voor zorgen?

Aan het werk dus, en niet langer wachten, als de bestellingen komen, is het reeds te laat en het heeft allen schijn, dat zij spoedig komen zullen.

Ingezonden Mededeelingen.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Rijtuigbelasting.

De Commissie, bedoeld bij art. 8 der verordening op de heffing van eene belasting op het houden van Rijtugen (te B. 1899 N°. 5), maakt bekend, dat zij zitting zal houden ten Raadhuize op *Woensdag, den* **24n.** *Februari a. s.* en op *Woensdag, den* **2n.** *Maart daaropvolgende, telkens des voormiddags van tien tot elf uur*, ten einde de bezwaren te hooren van hen, die vermeenen voor het jaar 1904 ten onrechte of voor eene te hooge som te zijn aangeslagen en daarop te beslissen.

Muziekuitvoeringen.

Gedurende de maand Maart door het muziekkorps van het garnizoen onder directie van den Kapelmeester J. P. BOSKALJON:

Iederen Zondag van 6½—8 uur n. m. op het *Gouvernementsplein.*

Woensdag 9 Maart van 7½—9 uur op het *Concordiaplein* op *Pietermaai.*

Woensdag 23 Maart van 7½—9 uur op het *Molenplein Overzijde.*

Woensdag 30 Maart van 7½—9 uur in het *Wilhelminapark.*

Met zeer veel genoegen kondigen wij bovenstaande muziekuitvoeringen aan, wij gelooven, dat door deze concerten, zoo gelijkelijk verdeeld over de vier bestaande kiosken, aan veler wensch is voldaan.

Deze welwillende schikking, danken wij aan de voorkomende vriendelijkheid van den Kapitein en de officieren. Namens het curaçaosch publiek brengen wij Hun Weledelgestrengen dank.

Boekaankondiging.

Te vergeefs zochten velen reeds naar het door ons besproken werkje van den Weleerw. Pater FR. HENDRIKS, getiteld: Unas armas contra el error y la irreligión. De eerste bezending, voor eenige weken uit Caracas ontvangen, was aanstonds uitverkocht. Thans, echter, is het werkje weer te koop, en niet alleen op ons administratie-bureau, maar ook in het Colegio „Santo Tomás." Wij wenschen het nuttig boekje een ruime verspreiding.

Hulde.

Een paar dagen geleden waren wij in de gelegenheid het cadeau te bewonderen, dat den heer WIJTENBURG thans directeur der gevangenissen, door kapitein en officieren bij zijn vertrek uit den militairen dienst werd aangeboden. Het is een kostbaar stuk; een zwart marmeren pendule, een waar pronkstuk, en een aardige dankbetuiging voor de stipte ordelijkheid, voor het altijd-op-tijd-zijn van majoor WIJTENBURG.

De onderofficieren vereerden hem een zilveren ijskan met inscriptie en de manschappen een sierlijke rotting met gouden knop, waarin gegraveerd is: *Ter herinnering aan de Compagnie, 1904.*

Zulk een algemeene hulde zegt meer dan wij met woorden uit kunnen drukken.

---

and terstond alle posten te kunnen bezetten, en van de noodige troepen, ammunitie en proviand te kunnen voorzien, moesten bij het alarmsein onmiddellijk

„alle ponten, tentponten, watercanoa's, visserscano's, en doijris, booten, sloepen, en mitsgaders alle andere kleine vaartuigen, hoe ook genaamt, welke tot het overvoeren binnen de haven kunnen geemployeerd worden, en welke op het doen van dit alarmsein binnen deeze haven, het Schottegat, Waaigat of de Kreek [4] gevonden zullen worden, aanstonds zullen moeten gebragt worden vóór het fort of aan de Waterkant vóór de stadt. En verder alle vissercano's, die aan de kusten visschende zijn, op dat schot terstond binnen de haven of de naastbijzijnde baai binnenkomen." [5]

Ook de verschillende compagniën van de „Nationale Guarde" werden opnieuw georganiseerd. Vele kooplieden hier gevestigd, die nog niet bij een dier corpsen waren ingedeeld, ontvingen de aanzegging binnen 8 dagen zich bij een dier compagniën op te geven (6). Deze compagniën moesten bij een eventueele aanval van den vijand de volgende posten bezetten: de 1ste Comp. op de batteriën van de stadswallen, de 2de op de batterijen van de *Crommelijn* (7) de 3de en 4de Comp. op het nieuwe Waterfort. (8) Alle manschappen, tot de compagniën behoorend, moesten elken Woensdagmiddag, ten 4 uur op hun aangewezen plaats zijn, om in de bediening van het geschut geoefend te worden. Den werklieden aan de werven verbonden, moest daarom op dat uur vrijaf gegeven worden zonder korting van loon. [9]

Op het fort *Fuyk* was een nieuwe commandeur J. H. SCHUBAR, en op het fort *St. Croix* ANTONY BARETH, beiden met den titel van sergeant, aangesteld, die o. m. verplicht waren bij het aankomen van 's lands oorlogschepen de geheime signalen van verkenning behoorlijk en getrouw te observeeren en aan niemand te openbaren. (10).

Bij alle maatregelen, tot nu door het Gouvernement genomen, had het eenigszins verlammend gewerkt, dat nog steeds geen *officieele* tijding van de oorlogsverklaring uit het moederland ontvangen was.

Zoodra dan ook den 29 Nov. 1803 dat *officieele* bericht aankwam, werd nog meer de strijdhafte geest over het bestuur vaardig. Overbrenger van dat bericht tegelijk met een pakket documenten van het staatsbewind der Bataafsche Republiek en van den Raad der Amerikaansche koloniën was CORNELIS GERARDUS EVERTS (11) Tegelijktijd treedt deze nu in het vervolg in plaats van VAN NES op als Commandant van de Bataafsche Navale Macht in deze haven. Het prijsverklaarde Engelsche oorlogscorvet *Suriname*, sinds 15 November in reparatie, werd op verzoek van EVERTS in staat van defensie gebracht, om daarmede den algemeenen vijand der Bataafsche Republiek alle mogelijke afbreuk te doen en aan VAN NES het commando daarover toevertrouwd (12). Ook werd besloten tot uitgifte van *lettres de marque* d. w. z. kaperbrieven, en alle zeevarenden opgeroepen tot dienstnemen tegen de Engelschen, hetzij voor de kaapvaart of aan boord van de nationale oorlogschepen (13). Aan CAREL VAN DER MEULEN en MATHIAS SCHOTBORG GZN. administrateurs van de 1% kaapvaartcasse werd in gemeenzaam overleg met het luitenant DINGEMANS door den Raad de opdracht gegeven, spoedig naar een goed snelzeilend vaartuig uit te zien, om dit ten dienste van den lande voor de kaapvaart uit te rusten. Met dit vaartuig de golet *de Draeck*, waaraan men voor aankoop en bewapening 8244 pes. had ten koste gelegd, ging DINGEMANS tegen de Engelschen op avontuur uit. (14)

Luitenant J. SLOTENDIJK met 's lands schoener *De Vliegende Visch* kruiste in den omtrek. Toen hij in Februari voor Aruba vernam, dat een vijandelijk eskader de haven van Curaçao blokkeerde, nam hij haastig met zijn schip de wijk naar *Maracaibo.* (15)

Nog gingen beide Comm.ssen met het plan om, tot aanvulling van het zwakke Garnizoen, een corps van 200 artilleristen te werven, maar het kwam niet tijdig tot uitvoering (16).

Den 30sten Januari 1804 deelden de Comm.ssen den Raad in buitengewone zitting vergaderd mede, dat zij in de uiterste noodzakelijkheid waren, (maar gelukkig ook in de gelegenheid) van LEVIN JONES, kapitein van een amerikaanschen koopvaardijvaarder een partij buskruit, snaphanen en vuursteenen te koopen. Daar de noodige penningen, tot betaling dezer oorlogsmaterialen ontbraken, was men gedwongen geld tegens wissels op het moederland te negotieeren [17]. Spoediger dan men vermoedde, zou het blijken, dat deze koop nog juist op tijd gesloten was. Toen den volgenden dag, Dinsdag den 31sten Januari 1804, de eerste stralen van de opgaande zon de zee verlichtte, lag het Engelsch eskader reeds vóór de haven. TUCKERS' wraakzucht had de veroveringsplannen der Engelschen bespoedigd.

(*Wordt vervolgd*)

P. A. EUWENS.

---

(4) Aldus werd destijds het *Rifwater* genoemd.
(5) *Public.* 1803, No. 27.
[6] *Public.* 1803, No. 38.
(7) Deze batterij lag oostelijk van de hoofdforteres aan de strandsijde ongeveer ter plaatse, waar tegenwoordig het Raadhuis staat.
[8] Het „*nieuwe Waterfort*", waarvan hier gesproken wordt, is in 1827 geslecht, en terzelfder plaatse het *tegenwoordige* Waterfort opgetrokken.
(9) *Public.* 1803 no. 40.
(10) *Public.* 1803 no. 150 & 152.
(11) *Notulen* 1803, 29 nov. & 6 Dec. — *Public.* 1803 no. 47.
(12) *Notulen* 1803, 6 Dec.
(13) 1803, 15 Nov. & 1 Dec; — *Public.* 1803, 11 Nov.
[14] *Notulen* 1804. 10 Januari; *Sent. & Resol.* 1803, no. 84 & 100. *Berichten* 1804 — 1806.
[15] *Notulen* 30 Mei 1804.
[16] *Notulen* 1804. 1 Maart.
(17) *Notulen* 1804, 30 Jan. en 1 Maart

Het pleizierjacht

Zondagmorgen kwam het vorstelijk jacht *Prinzessin Victoria Luise* weer onze haven binnen met een menigte toeristen; alle kajuiten waren bezet. De militaire muziek verwelkomde hen weer, terwijl de kapel aan boord ook eenige vroolijke melodiën liet hooren. Het jacht was gepavoiseerd, evenals de booten der Red „D" en de brik „Curaçao." De vreemdelingen verspreidden zich in de stad, waar wegens den Zondag niet zoo'n drukte heerschte als de vorige maal.

Tegen vieren in den namiddag trok de militaire muziek weer naar het jacht, de nationale volksliederen werden door de beide kapellen gespeeld en statig vertrok weer het jacht, terwijl de toeristen opgepropt stonden aan den achtersteven om een kiekje te nemen van onze haven en van het eiland, waar zij zoo welkom waren.

De agenten der Hamburg–Amerika–lijn, de heeren EDWARDS, HENRIQUEZ & C°., hebben een nieuw bewijs gegeven van activiteit. Gisteren kwam hier een telegram aan, dat het jacht op zijn reis naar Europa 18 April Curaçao aan zal doen. Aanstonds werden in verschillende couranten advertenties geplaatst, waarop wij de aandacht vestigen, zoodat het publiek dit nieuws nog denzelfden dag te hooren kwam.

Wat er verteld wordt van nog een bezoek in Maart, is geheel zonder grond.

Sterfte.

Wij zullen thans een volledigen staat opgeven van de sterfte der katholieke bevolking onzer geheele kolonie over de laatste twee jaren.

	1902			1903		
	Volw.	Kind.	Totaal	Volw.	Kind.	Tot.
Curaçao	283	118	401	541	219	760
Bonaire	51	27	78	64	75	139
Aruba	32	47	79	81	111	192
St. Mart.	8	7	15	5	2	7
St. Eust.	2	4	6	2	3	5
Saba	4		4			*)
	380	203	583	693	410	1103

Diep treurig is ons dit korte overzicht.

Alleen door de eindcijfers 583 en 1103 naast elkander te plaatsen, zullen wij schrikbarend duidelijk de gevolgen der doorstane ellende en armoede aangeven. Ieder woord is hier verder overbodig.

Verleden week is het bericht over de sterfte alleen van de kath. bevolking in het stadsdistrikt slecht weergegeven. Het moet zijn als volgt:

In 1902 stierven in de beide R. K. parochies der stad 120 personen en in het St. Elizabeths-gasthuis 98; totaal alzoo: 218.

In 1903 was het sterftecijfer in deze beide parochies 220 en in het Gasthuis 149, totaal derhalve: 369. Dit is dus voor verleden jaar *in de stad alleen* slechts 31 minder dan een jaar vroeger in alle R. K. Parochies van het geheele eiland te zamen.

*) niet ontvangen.

Officieele berichten.

Bij Gouvernements–beschikking, dd. 22 Februari 1904, No. 127, is aan den Heer H. FERGUSON, Stadsgeneesheer alhier, wegens dringende familiebelangen, bij twaalfjarigen onafgebroken diensttijd in de kolonie, met ingang van den dag van zijn vertrek uit de kolonie, een jaar verlof naar Nederland verleend.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Reinita Coster, H. J. Curiel, Doroteja Enkel, Dilia Enriques, Feleco Faneitu, José Arias Gonzales (2), Nicolasa Kemp, Josovina Kuiman, Thomas Panneflek, Agustin Pulgar, G. A. Pinedo P. (2) (aang.), Dominga G. de Pinedo, Ignacio Ruiz, Isabel Matinez, Valenciano y Dolores Acosta Valenciano, Gabriel Weever, Hermogenes de Windt, J. D. van den Wall Arneman-Gaerste.

Een rebut geadresseerd aan A. S. Curiel en verzonden door J. & H. D. C. Gomez.

* *

Het Am. S.S. *Zulia* zal instede van Maandag, Zondag den 28n. dezer naar New-York via Ponce vertrekken.

Havennieuws.

Donderdag ll. is de heer J. H. J. HAMELBERG weer voor eenige dagen naar Caracas teruggekeerd, zoodra de nieuwe zaakgelastigde geïnstalleerd zal zijn, komt de heer HAMELBERG terug om 9 Maart a. s. naar Holland te vertrekken.

Onze wegen.

De weg naar Ceroe-Fortuna, welke door den regen nogal geleden had en erbarmelijk slecht was, is thans, dank zij de goede zorgen van den heer SELHORST, uitmuntend in orde gebracht. Men werkt er sinds maanden aan. 't Volk heeft er ook een aardig karweitje aan gehad, en flink gearbeid.

Concert.

Woensdagavond werd het park Wilhelmina druk bezocht, de stemming was zeer geanimeerd. De militairen hebben bijzonder mooi gespeeld.

Wij hopen, dat bij de uitvoering in Maart het electrisch licht reeds zal zijn aangebracht.

Marine.

Donderdagmorgen 7 uren trokken de mannetjes van de „*Kortenaer*" uit met muziek en keerden eerst om 10 uren met hunne sloepen naar boord terug.

Dr. van Hall.

De Inspecteur van den landbouw in West-Indië wordt reeds in April hier verwacht. Persoonlijk zal hij alles komen nagaan om later beter in staat te wezen een goed oordeel over de verschillende moeilijkheden bij onzen landbouw en cultures te kunnen geven.

Goud.

De *Prins Willem I* trof het juist nog en kon van de goudmijnen op Aruba een staafje medenemen van 12.000 Gld. waarde.

Veel goud is er tot dusverre nog niet gevonden, de toekomst schijnt echter meer te beloven. MR. JENNINGS, met de leiding der werkzaamheden belast, is uit Engeland teruggekeerd in gezelschap van zijn echtgenoote. Dit wijst op een langer verblijf. Men herinnert zich, dat genoemde heer naar Engeland vertrok om verslag uit te brengen. Nu keert hij terug met zijn vrouw, wij mogen derhalve veronderstellen dat de zaken goed staan.

Nog een ander bewijs. Op Aruba, zijn reeds 12 stampers, eerstdaags komen er 10 nieuwe bij. Moge het succès volkomen wezen.

Kabel.

Zonder commentaar laten wij hier een uittreksel volgen van de Kabelconcessie heden door De Curaçaosche Courant bekend gemaakt:

Art. 1.

De Maatschappij zal haar kabel of kabels tusschen Laguaira [Venezuela] en Sto. Domingo (Haiti) in verbinding moeten brengen met een door haar op te richten telegraafkantoor te Willemstad op het eiland Curaçao.

Het Gouvernement van Curaçao zal den grond voor de landing der kabels en voor het kantoor benoodigd, ingeval die grond in eigendom aan het Gouvernement behoort en niet in gebruik is, voor den duur der concessie kosteloos met recht van gebruik, aan de Maatschappij afstaan. [1]

Art. 2.

De verbinding van het eiland Curaçao met Laguaira eenerzijds en via Haiti met Santiago (San Jago de Cuba) in aansluiting aan het wereldtelegraafnet anderzijds zal moeten zijn voltooid en in werking gebracht binnen twee jaren na de dagteekening van deze concessie. (2)

Art. 3.

De Maatschappij neemt alle mogelijke voorzorgen tegen storingen in de telegraphische verbinding en herstelt eventueele storingen zoo spoedig als eenigszins mogelijk is.

Art. 6.

Van den dag af, dat de in art. 2 genoemde verbindingen in haar geheel zijn in werking gebracht, waarborgt de Gouverneur van Curaçao, als vertegenwoordiger van de kolonie, aan de Maatschappij voor den tijd van vijf en twintig jaar een trafiek van zoovele woorden per jaar als naar het in art. 4 opgenomen tarief eene opbrengst oplevert van *vijf en veertig duizend gulden.* (3)

Wanneer de telegraafdienst tusschen Curaçao en Venezuela, of tusschen Curaçao, Haiti en Cuba, wegens te herstellen beschadigingen aan de kabels, meer dan veertig dagen in een zelfde jaar is gestoord geweest, zal de Maatschappij geacht worden gedurende elken dag van storing boven de veertig, zoovele woorden tusschen Curaçao en Venezuela, of tusschen Curaçao, Haiti en Cuba te hebben overgebracht als tusschen die eilanden of landen in werkelijkheid gemiddeld per dag in dat jaar zijn overgebracht gedurende den tijd, waarin de telegraafdienst geregeld heeft gewerkt, en zal zij ook geacht worden voor zoodanig aantal woorden den prijs volgens het in art. 4 opgenomen tarief te hebben ontvangen.

Waneer over eenig jaar een kleiner aantal woorden langs de kabels der Maatschappij in beide richtingen (dat is afkomstig van— of bestemd voor het eiland Curaçao) werkelijk overgebracht wordt of volgens de voorgaande alinea geacht wordt overgebracht te zijn dan in de eerste alinea van dit artikel bedoeld, en wanneer de Maatschappij mitsdien, als tariefsprijs minder dan f 45,000.— (£3,750,—) werkelijk heeft otvangen, of volgens de voorgaande alinea geacht wordt te hebben ontvangen, keert de kolonie Curaçao aan de Maatschappij eene bijdrage in geld uit tot dekking van het nadeelig verschil.

Wordt daarentegen tijdens den duur dezer concessie in één jaar door de Maatschappij werkelijk als haar aandeel in de opbrengst van de telegrammen van en naar het eiland Curaçao meer ontvangen dan f 66,000.— £5,500.—], waarvan f 21,000.— [£ 1,750.—] bestemd zijn voor een reservefonds, uitsluitend dienende voor de kosten van herstelling en onderhoud der kabels, dan keert zij de helft van dit surplus aan de kolonie Curaçao uit, totdat de in vorige jaren van de kolonie genoten bijdragen met een rente van vijf percent 's jaars zijn terugbetaald.

De rekening van hetgeen volgens dit artikel door de kolonie Curaçao over een afgeloopen jaar is te betalen of te ontvangen, wordt jaarlijks in de maand Mei op Curaçao vastgesteld.

De Maatschappij stelt den Gouverneur in het bezit van alle gegevens, die voor het opmaken dezer rekening noodig zijn.

De storting der sommen, die te betalen of te ontvangen zijn, zal ter keuze van de Maatschappij, in de Kolonie of in Nederland geschieden, binnen drie maanden na de vaststelling der rekening.

Art. 11.

De Gouverneur kan zich door alle middelen, die hij daartoe dienstig acht, verzekeren, dat de bepalingen dezer concessie en de reglementen in artikel 8 bedoeld, door de Maatschappij worden nageleefd.

Eventueele geschillen betreffende de uitvoering dezer concessie zullen worden onderworpen aan de beslissing van drie scheidsmannen naar de regelen in de Curaçaosche wetgeving omtrent de gedingen voor scheidslieden vastgesteld, welke drie scheidsmannen als goede mannen naar billijkheid zullen oordeelen.

Art. 12.

De duur van deze concessie wordt bepaald op zestig jaren. Zij vervalt echter wanneer zij niet binnen vier maanden na hare dagteekening door de Maatschappij is aanvaard, bij eene aan den Gouverneur van Curaçao of aan den Minister van Koloniën ingediende authentieke akte met gelijktijdige storting van een waarborgsom van f 9,600,— [£ 800.—] in de koloniale kas op Curaçao of bij de Nederlandsche Bank te Amsterdam. De storting kan geschieden in certificaten van de Nederlandsche Staatsschuld, waarvan de vervallen coupons aan de Maatschappij zullen worden ter hand gesteld.

De concessie kan door den Gouverneur van Curaçao worden ingetrokken:

1°. wanneer de in art. 2 genoemde verbindingen niet binnen den aldaar gestelden termijn voltooid en in werking gebracht zijn;

2° wanneer eene der verbindingen langer dan zes maanden is gestoord geweest.

Wanneer de Maatschappij aantoont, dat zij door force majeure is verhinderd geworden om de plaats gevonden storingen tijdig te herstellen, zal de Gouverneur den termijn van zes maanden, naar billijkheid verlengen. Ingeval van geschil zal de quaestie van force majeure en van billijkheid onderworpen worden aan de beslissing van scheidsmannen, overeenkomstig het bepaalde bij de 2de alinea van art. 11.

Wordt de concessie in getrokken wegens niet tijdige voltooiing der kabelverbindingen, dan vervalt de waarborgsom aan het Gouvernement. Ingeval van voltooiing en exploitatie der verbindingen binnen den bij art. 2 gestelden of door den Gouverneur verlengden termijn, wordt de waarborgsom aan de Maatschappij teruggegeven.

Art. 15.

Gedurende den tijd van 25 jaren, in de eerste alinea van art. 6 bedoeld, zal geen andere concessie verleend kunnen worden voor de telegraphische verbinding van het eiland Curaçao met Venezuela, Haiti of Cuba, en voor den duur van de tegenwoordige concessies zal de concessionnaris het recht van voorkeur genieten voor alle kabelverbindingen met het eiland Curaçao: bijgevolg zullen geen concessies voor telegraphische verbindingen tusschen Curaçao en andere eilanden of landen verleend kunnen worden aan andere personen of maatschappijen, dan nadat zij op deselfde voorwaarden aan den concessionnaris aangeboden, doch door hem, binnen den door het Gouvernement gestelden termijn niet aangenomen zijn.

(1) Bij G. B. dd. 7 Januari 1897, N°. 11, werd deze concessie uitgebreid en der Maatschappij vergund een tweede telegraphische verbinding tusschen Venezuela en Curaçao te leggen, en wel van Willemstad naar La Vela de Coro, onder dezelfde voorwaarden als bij de concessie gesteld].

[2] Deze termijn is later verscheidene malen verlengd geworden].

(3) De garantie is ingegaan den 7n. Februari 1889. Zij loopt dus tot en met 6 Februari 1914.)

Aruba.

Men schrijft ons van Aruba, dat het niet zoozeer gebrek aan politie was, waardoor bij den moord van PEDRO REBECCA en de stranding van de *Rosa Helena* de zaken in de war liepen, dan wel nalatigheid van het Openbaar Ministerie op Aruba. Indien er slechts vlugger ware gehandeld, zou er veel voorkomen zijn in het laatste geval van strandroof. Zoodra de politie verscheen en verklaarde, dat niets mocht worden medegenomen, heeft het volk onmiddellijk gehoorzaamd. Groo-

tendeels handelde het uit onkunde, daarin versterkt door vroegere toegevendheid van het Gouvernement. Ware de ambtenaar van het Openbaar Ministerie of een politie-agent nog dienzelfden avond in de Noord verschenen, wat zeer goed geschieden kon, dan zou er zoo goed als niets misdreven zijn.

Reeds lang te voren kon men de stranding voorzien.

Waarom stonden anderen wel op wacht, waarom kon de waarnemende handelsagent van Venezuela wel ter plaatse verschijnen en de ambtenaar van het O. M. of een agent niet.

Deze nalatigheid schijnt door den persoon in quaestie zelf gevoeld te worden, want nu worden alle Noordbewoners verschrikt door zijn onstuimigen ijver.

Of hij soms ook niet te ver ging, verder dan de wet hem dekte? De ontevredenheid over zijn tegenwoordig optreden is algemeen.

Dit is juist niet de manier om een angstig volk aan 't spreken te krijgen. In plaats van de zaak op te helderen, wordt zij slechts nog meer ingewikkeld en duisterder.

Buitenland.

De oorlog. — Een vlootdivisie der Russen kruist in de wateren bij de Noordkust van Japan, terwijl een landdivisie gekampeerd is in Kaigon, provincie van Petchili, op 110 mijlen afstands ten Noorden van Peking. Rusland zoowel als Japan trekken hun machten samen bij de rivier Jalu.

Het japansch eskader, dat de lading der troepen in Masampho dekte, bereidt zich voor om op Port-Arthur los te trekken. Verscheidene japansche oorlogsschepen bewaken eveneens de noordelijke kust van Japan, vooreerst om een landing der Russen te verhinderen en ten tweede om te voorkomen, dat Ruslands kruisers, die voor Vladivostok liggen, zich kunnen vereenigen met het eskader voor Port-Arthur.

Japan heeft twee chileensche kruisers bijgekocht: *Capitan Prat* en *Chucabuco*, alsmede een kanonneerboot *Almirante Conde*. Zij hebben order ontvangen onmiddellijk naar Nagasaki te stevenen.

Ook Rusland krijgt versterking. De kruiser *Tampon* heeft Odessa reeds verlaten, en twee stoombooten met wapenen en ammunitie gaan naar het Oosten.

Een bericht van 15 Februari via Sint Petersburg zegt, dat Japan 1200 man te Chemulpo geland heeft.

Nabij Talien-Wan landden ook 600 Japanneezen, maar de ruiterij der Kozakken stormde op hen los en versloeg er 400.

De overigen vluchtten naar de schepen, die de landing dekten.

Een andere landing werd nog beproefd ten Westen van Port-Arthur, maar ook hier dwongen de Kozakken tot terugtocht na aanzienlijke verliezen geleden te hebben.

Een telegram over Londen van denzelfden datum meldt daarentegen, dat Japan eveneens eenige voordeeltjes behaalde. Een russisch schip *Manchuria*, een engelsch en 5 schepen van Noorwegen, allen ten dienste van Rusland, werden genomen, terwijl het fort van Port-Arthur bij vergissing 3 russche torpedo's in den grond boorde, in de meening, dat het japansche scheepjes waren.

De russische kruiser *Boyaren* is voor de haven van Port-Arthur door een mijn vernield de geheele bemanning, 197 aan officieren en matrozen, zijn omgekomen.

Daarenboven stierven er 600 Russen van koude gedurende een sneeuwstorm bij het oversteken van het Baikalmeer.

Een japansch koopvaardijschip werd in de engte van Thagan door het russisch eskader van Vladivostok in den grond geboord, maar Japan overmeesterde een oude russische kanonneerboot.

De japansche schepen, die averij beliepen in den slag bij Port-Arthur liggen ter reparatie bij Sasebo.

De Tsaar heeft bevolen, dat de garnizoenen van Siberië en de reserven van Kosan zich gereed maken om naar het Oosten te vertrekken.

Drie russische schepen liggen voor Yongampho (Korea) zonder dat zij durven uitvaren uit vrees voor Japan, terwijl in de haven van Vladivostok 10 torpedo's zijn vastgevroren.

De Keizer van Korea heeft aan Japan verlof gegeven om de troepen over zijn grondgebied te laten trekken. Reeds hebben zich 15000 Japanneezen ingescheept om op Korea te landen, en hebben zich 60000 Japanneezen saamgetrokken in Won-Son om de campagne in Mantsjoerije te beginnen.

Zondag 14 Februari beproefden de japansche torpedo's een aanval op Port-Arthur, maar deze mislukte door een hevigen tegenwind. De forten en russische booten beantwoordden het vuur. Twee torpedo's wierpen eenige proyectielen. De uitslag is nog onbekend.

Ten slotte nog, wat Rusland denkt. Rusland denkt binnen twee weken 300000 manschappen in Mantsjoerije vereenigd te hebben.

Santo Domingo. — Het engelsch en duitsch gouvernement hebben aan de Vereenigde Staten gevraagd. dat zij een einde zullen maken aan de regeeringloosheid, welke in de republiek van Santo Domingo heerscht. President Roosevelt bereidt een boodschap voor om aan het Congres machtiging te vragen om in deze republiek troepen te landen, en de orde te herstellen.

Advertentien.

Drukker:
ALFREDO F. SINTIAGO.